

VANTAA

Kukkakedon päiväkoti

Vehnätien päiväkoti

Vehnätien toimintayksikön Varhaiskasvatussuunnitelma Kukkakedon päiväkoti ja Vehnätien päiväkoti

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opetussuunnitelman lähtökohdat	2
2.1	Arvolähtökohdat	2
2.2	Kasvattajuus ja lapsikäsitys.....	3
2.2.1	Kasvattajuus.....	3
2.2.2	Lapsikäsitys	3
3	Lasten puheenvuoro	4
4	Yhteistyö perheiden kanssa.....	5
5	Työ lasten parissa	6
5.1	Kieli vuorovaikutuksen perustana.....	6
5.1.1	Vuorovaikutus ja psyykkinen ympäristö.....	7
5.1.2	Lasten oma yhteisö ja kulttuuri	7
5.1.3	Vehnätien toimintayksikön kiusaamisen vastainen suunnitelma.....	8
5.2	Päivän kulku ja omatoimisuus	9
5.2.1	Liikunta.....	10
5.3	Lasten leikki	12
5.4	Oppimistoimintojen organisointi.....	13
5.5	Moninaisuus varhaiskasvatuksessa.....	14
5.5.1	Kasvun ja oppimisen tuki.....	14
5.5.2	Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus.....	15
5.6	Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys.....	17
5.6.1	Kestävän kehityksen mukaan toimiminen ja lasten opastaminen	17
5.6.2	Positiivisen luontosuhteen muodostumisen mahdollistaminen	17
5.7	Varhaiskasvatuksen toimintamuodot	19
5.7.1	Esiopetuksen järjestäminen	19
6	Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi.....	22
7	Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö.....	23
7.1	Yhteistyötahot ja kumppanuudet	23
7.2	Hyvinvointityö ja oppilashuolto	24
7.3	Varhaiskasvatuksen viestintä.....	24

1 Johdanto

Edessäsi on ensimmäinen Vehnätien toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelma, joka on Vehnätien päiväkodin ja Kukkakedon päiväkodin yhteinen. Toimintamme perustuu vaadittaviin asiakirjoihin ja on sidottu Vantaan arvoihin.

Kukkakedon päiväkotisi sijaitsee Tikkurilan keskustassa kerrostalojen keskellä omassa kiinteistössään. Asiakkaat tulevat pääosin lähialueelta, mutta Kukkaketo palvelee sijainniltaan hyvin perheitä, jotka tulevat kauempaa ja jatkavat esim. työmatkaansa linja-autolla tai junalla. Perinteisesti Kukkakedon päiväkodissa on aina ollut paljon monikulttuurisia perheitä. Päiväkotisi on kaikkien kulttuuripalvelujen keskiössä. Kukkakedon päiväkodissa on kolme ryhmää. Joka vuosi pohdimme erikseen millainen rakenne palvelee asiakkaitamme.

Vehnätien päiväkotisi sijaitsee Jokiniemen alueella ja fyysisesti siinä on tilat neljälle perinteiselle päiväkotiryhmälle, mutta toimimme kuudessa työparissa. Päiväkotisi sijaitsee idyllisellä rauhasan pellon reunalla olevalla tontilla. Luonto ja Hiekkaharjun urheilukenttä ovat aivan vieressä. Tikkurilan palvelut ovat kävelymatkan tai lyhyen linja-automatkan päässä. Vehnätien päiväkotisi on rakennettu 1989, mutta on kokenut tulipalon 2010 kesällä ja rakennettu uudelleen 2011 syksyllä. Vehnätien päiväkodissa on otettu uuden talon myötä käyttöön parityöskentelymalli. Päiväkodissa on kolme työparia pienten päädyn siivekkeessä ja kolme työparia isojen päädyn siivekkeessä. Asiakkaat tulevat pääosin lähialueelta, mutta myös jonkin verran laajemmin Tikkurilan alueelta. Monikulttuuristen perheiden osuus on ollut aiemmin pieni, mutta määrä on kasvamassa.

Kummatkin talot ovat toimineet pitkään. Kummassakin talossa on pitkään toiminut pienryhmät, jotka mahdollistavat yksilöllisemmän varhaiskasvatuksen. Haluamme aina panostaa uusiin perheisiin, jotta perheisiin muodostuu luottamuksellinen suhde, jonka koemme erittäin tärkeäksi rakentaessamme päivähoitosuhteen turvallista perustaa. Avoin ja luottamuksellinen suhde perheiden kanssa luo hyvän pohjan yhteistyölle ja kasvatuskumppanuudelle.

2 Opetussuunnitelman lähtökohdat

2.1 Arvolähtökohdat

Toimintamme perustuu Vantaan kaupungin arvoihin, jotka ovat yhteisöllisyys, kestävä kehitys ja innovatiivisuus. Jokainen työntekijä sitoutuu noudattamaan näitä arvoja työssään.

YHTEISÖLLISYYS

Tärkeäksi osaksi yhteisöllisyyttä Vehnätien toimintayksikössä koetaan asiakkaan ja työtovereiden kunnioittaminen ja kohtaaminen ja yhdessä toimiminen toistemme arvoja kunnioittaen ja toisiamme tukien. Yhteinen päämäärä työssä on tärkeä ja kaikilla on vastuu siitä että laadukas työ ja turvallinen arki toteutuvat. Tärkeää on, että uskomme työhömmme ja kannamme siitä vastuun.

Yhteisöllisyys näkyy Vehnätien toimintayksikössä siten, että tehdään yhdessä ja autetaan toisiamme. Pari-työskentelyn kautta me-henki on vahvistunut. Teemme paljon yhteistyötä ja hyödynnämme toistemme vahvuuksia ja osaamista sekä toimimme joustavasti. Henkilökunnan yhteisöllisyys näkyy myös joustavuudessa työvuorojen ja koulutusten suhteen.

Lapset ja perheet ovat osa yhteisöä. Avoin ja palveluhenkinen ilmapiiri sekä päivittäinen kohtaaminen ovat tärkeitä. Yhteiset koko talon tapahtumat auttavat lapsia tutustumaan toisiin lapsiin ja aikuisiin esim. yhteinen lauluhetki kerran kuukaudessa. Lisäksi on tapahtumia, joihin otamme vanhemmat mukaan ja vanhemmilla on mahdollisuus tutustua toisiinsa. Lisäksi teemme yhteisiä retkiä yli ryhmärajojen esim. isommille lapsille teatteriesityksiä.

KESTÄVÄ KEHITYS

Kestävän kehityksen arvoa Vehnätien toimintayksikössä toteutetaan konkreettisin teoin kuten kierrättämällä jätettä mahdollisuuksien mukaan. Lapsia ohjataan veden ja sähkön säästämiseen. Aikuisen malli ja oma asenne on tärkeää kestävä kehityksen toteuttamiseksi. Yhteisistä tavaroista ja tiloista pidetään yhdessä huolta ja uusia hankintoja mietitään todellisen tarpeen mukaan. Tavaroiden oikeaa käyttöä harjoitellaan ja yhdessä opetellaan pitämään niistä hyvää huolta. Lapsille pyritään mahdollistamaan positiivisen luontosuhteen muodostuminen muun muassa retkeilemällä, tarjoamalla elämyksiä ympäristöstä ja luontotietoutta. Opettelemme kunnioittamaan luontoa ja opetamme lapsille, että luontoa ei rikota esim. repimällä oksia ja kasveja. Hyödynnämme lähiympäristöä ja luonnon tarjoamia mahdollisuuksia.

INNOVATIIVISUUS

Innovatiivisuuden mahdollistamiseksi koetaan tärkeäksi luoda työyhteisöön avoin ilmapiiri jossa sallitaan uuden rohkea kokeileminen. Luovuus, rohkeus ja heittäytyminen työhön auttavat keksimään uusia tapoja toimia. Myös avoimuus uudelle tiedolle ja tiedon tarkoituksenmukainen ja aktiivinen etsiminen auttavat työtapojen ja muun toiminnan kehittämisessä.

Vehnätien toimintayksikössä ollaan avoimia uusille ideoille ja kokeillaan rohkeasti asioita. Vehnätien päiväkodissa on otettu käyttöön parityöskentelymalli, jonka myötä on otettu käyttöön uusia tapoja toimia. Myös uudet tilat antavat mahdollisuuksia uudentlaiselle työskentelytavalle mm. salin ja ruokalan käyttö mahdollisimman tehokkaasti. Vanhempien osallisuus päiväkodin arjessa on kehittämiskohteemme ja vuosittain selvittämme halukkuutta vanhempainyhdistykselle ja tarjoamme heille tukea toimintaan mm. tarjoamalla tiloja päiväkodista erilaiseen toimintaan.

2.2 Kasvattajuus ja lapsikäsitys

2.2.1 Kasvattajuus

Vehnätien toimintayksikössä huomioidaan lapset yksilöinä. Hyvä lapsituntemus ja hyvä suhde perheeseen luovat luottamuksellisen ilmapiirin. Kasvattajat havainnoivat lapsia ja tunnistavat heidän tarpeitaan ja vastaavat niihin. Luomme yhdessä kannustavan ilmapiirin, jossa lapsi uskaltaa näyttää tunteensa, pyytää apua ja opetella uusia taitoja. Kasvattajien tehtävänä on luoda lasta motivoiva ja turvallinen oppimisympäristö. Lapsi otetaan mukaan oman hoitopäivänsä suunnitteluun ja toimimme arjessa lapsilähtöisesti. Kohtelemme lapsia oikeudenmukaisesti ja johdonmukaisesti. Kaikki lapset ovat erilaisia, mutta samanarvoisia. Turvallinen ja läsnä oleva aikuinen on tärkeä osa arkea. Kasvattajat arvioivat omaa työtään ja pitävät yllä omaa ammatitaitoaan esim. koulutusten kautta.

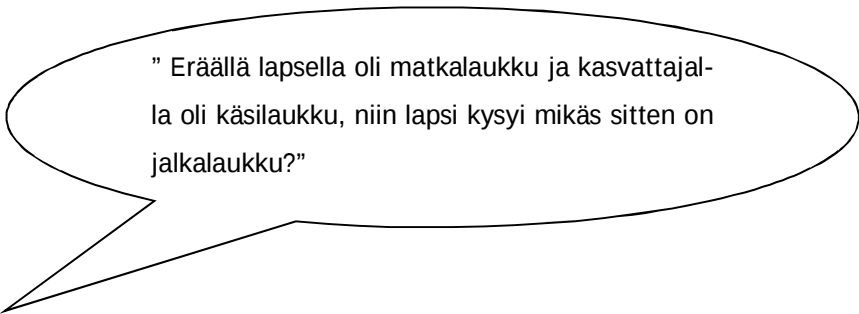
2.2.2 Lapsikäsitys

Otamme lapset huomioon yksilöinä ja kunnioitamme jokaisen lapsen persoonallisuutta. Jokaisella lapsella on omat vahvuutensa ja huomioimme niitä arjessa. Lapselle luontaisia tapoja oppia ovat leikki, liikunta, tutkiminen ja ihmetteleminen. Pienryhmätoiminnan avulla lapsella on mahdollisuus rauhalliseen työskentelyyn. Tuemme jokaista lasta osallistumaan ryhmän toimintaan ja kasvattajat ohjaavat lapsia leikkimään toisten kanssa. Käsittelemme lasten kanssa erilaisuutta ja opettelemme hyväksymään sitä.

3 Lasten puheenvuoro

Kuuntelemme ja otamme huomioon lasten ajatuksia ja toiveita toiminnassa sekä toteutamme niitä esim. lapset voivat joskus suunnitella jumpparadan. Pienryhmätoiminnan avulla voimme ottaa huomioon lasten toiveita toiminnan suhteen ja jokaisella lapsella on mahdollisuus tulla kuulluksi. Kasvattajat havainnoivat lapsia ja muokkaavat toimintaa lasten mielenkiinnon mukaan. Kasvattajat rikastuttavat lasten leikkejä tarjoamalla esim. uutta materiaalia tai ohjaamalla leikkiä eteenpäin. Tuemme lasten kiinnostuksen kohteita ja kehitysvaiheita, ja aikuinen ei aina anna valmiita aiheita.

Lasten arkisia oivalluksia kirjataan ylös ja niistä voidaan keskustella yhdessä. Yhdessä oivaltaminen ja asioista jutteleminen on tärkeä osa arkista kohtaamista.

" Eräällä lapsella oli matkalaukku ja kasvattajalla oli käsialaukku, niin lapsi kysyi mikäs sitten on jalkalaukku?"

" Anna käsi... Kun sä menit siitä ovesta niin mä en nähny sua.."

" En minä ole kaukana kun en ole näkyvillä. Pienen hetken olen tänään poissa, kun menen auttamaan pienten ryhmään, kun siellä on palaveri"

"Mikä palapeli?"

" Ei kun palaveri.. sitä voi kutsua myös kokoukseksi"

" Mutta jos mulle tulee pipi, niin sitä voi kutsua myös haavaksi"

Retkellä kuultua: "Mitä toi tarkoittaa?"

" Se tarkoittaa että EI LÄPSYÄ "

4 Yhteistyö perheiden kanssa

Kasvatuskumppanuus perheiden ja kasvattajien välillä on tärkeää. Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja henkilökunnan tietoista sitoutumista toimia yhdessä lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tueksi. Vanhemmilla on omien lastensa paras tuntemus ja kasvattajilla ammatillinen tieto ja osaaminen. Pohjana kasvatuskumppanuudelle on avoin vuorovaikutus perheiden kanssa. Tietoa vaihdetaan arjessa päivittäisissä tuonti- ja hakutilanteissa, puhelimitse ja sähköpostilla. Lisäksi käydään päivähoiton aloituskeskustelu jota ennen perheet täyttävät Lapsi kotiloissa -kaavakkeen. Päivähoidon alkaessa lapsi käy yhdessä vanhempien kanssa tutustumassa päiväkotiin ja lapselle järjestetään mahdollisimman pehmeä alku. Lapsen vanhemmat voivat olla mukana osan päivää, tai lapsi voi aluksi harjoitella lyhyempiä päiviä.

Jokaiselle lapselle tehdään varhaiskasvatussuunnitelma, jota arvioidaan vuosittain yhdessä lasten vanhempien kanssa. Tarvittaessa lapselle tehdään muita suunnitelmia kuten esimerkiksi kasvun ja oppimisen tuen suunnitelma tai suomi toisena kielenä -seurantalomake. Esikouluikäisille tehdään esiopetussuunnitelma. Kaikkia suunnitelmia arvioidaan lisäksi tarpeen mukaan.

Muita yhteistyömuotoja perheen kanssa ovat vanhempainillat, toiminnalliset tapahtumat esim. pihaseikkailu, joul- ja kevätjuhlat ja erilaiset tiedotteet. Vanhemmille jaetaan asiakastyytyväisyyskysely joka toinen vuosi ja lisäksi vanhemmilla on mahdollisuus antaa palautetta suullisesti ja kirjallisesti. Myös loma-aikoina teemme kyselyitä, jotta saamme lasten ja henkilökunnan lomat sijoitettua mahdollisimman hyvin.

Vanhempien vanhempainillassa valmistamat rekvisiitat pöytäteatteriesitystä varten.

5 Työ lasten parissa

5.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Lapsen kohtaaminen ja kuunteleminen on tärkeä osa arkea. Huomioimme lapsen päivittäin haku- ja tuontitilanteissa. Aito kohtaaminen ja emotionaalinen läsnäolo on tärkeää. Kasvattajalla pitää olla aikaa lapselle ja lapsen kuuntelemiselle. Vuorovaikutus on lasta kunnioittavaa ja myös sanaton viestintä on tärkeää esim. ilmeet, eleet ja kosketus. Katsekontaktin luominen lapseen on osa vuorovaikutusta. Kasvattaja on tärkeässä roolissa kielen ja vuorovaikutuksen tukijana.

Hyvään kielenkäyttöön ja ohjeiden selkeyteen huomion kiinnittäminen

- ei liian montaa ohjetta kerralla
- ohjeen toistaminen tarvittaessa, samoin henkilökohtaiset ohjeet
- perushoitotilanteissa asioiden nimeäminen
- toiminnan sanoittaminen, kuvaileminen, selittäminen
- kuvien käyttö puheen tukena
- puhutaan ystävällisesti ja rauhallisesti
- kasvattaja eläytyy tilanteisiin
- kasvattaja mallina puheessa ja vuorovaikutuksessa
- kasvattaja käyttää lapsen ikätason ja kielen ymmärtämisen mukaista sanastoa

Annetaan jokaiselle lapselle mahdollisuus puhua ja rohkaistaan lapsia kertomaan

- aamupiirit, pienryhmätuokiot
- ruokailutilanteet
- kasvattaja kannattelee keskustelua
- kaikille lapsille puhutaan ja hiljaisetkin huomioidaan
- kasvattaja "viestittää" olevansa lasten käytettävissä
- luodaan ilmapiiri jossa uskaltaa osallistua

Toimintatuokioissa, päivittäisessä toiminnassa

- laulut, lorut ja kirjat
- riimitteyt
- lepo hetken sadut
- pelit (looginen ajattelu)

Leikit

- mennään lapsen tasolle, lähelle lasta
- opetetaan leikkiä ja sanoitetaan sitä
- kasvattaja mukana leikissä tarpeen mukaan (kannattelijana ja sanoittajana)

5.1.1 Vuorovaikutus ja psyykkinen ympäristö

Kasvattaja on päiväkodissa ensisijaisesti lapsia varten ja aidosti läsnä. Kasvattaja viestittää lapsille olevansa käytettävissä omalla olemuksellaan, ilmeillään, eleillään ja olemalla fyysisesti lapsen tasolla. Laadukasta vuorovaikutusta toteutamme myös kiinnittämällä huomiota kaikkia kunnioittavaan puhetapaan, äänen sävyihin ja voimakkuuteen. Tärkeitä asioita ovat myös katsekontakti ja aikuisen puheen selkeys, kuten lyhyet lauseet ja ohjeet. Erityisesti kiinnitämme huomiota siihen, että jokainen lapsi tulee kuulluksi.

Huumori ja hassuttelu kuuluvat päiväkodin arkeen ja ovat tärkeitä lapsille opetettavia taitoja. Päiväkodissa saa hassutella ja ilakoida, rajat näille asettaa ensisijaisesti turvallisuus sekä tapahtumien aika ja paikka. Esimerkiksi ruokailu- ja wc-tilanteet ovat opetuksellisesti tärkeitä tilanteita. Lasten kanssa keskustellaan myös erilaisista tavoista hassutella, eli eri asiat ovat toisista hauskoja ja toisista ei. Ketään ei saa kiusata eikä loukata.

Tilanteita, joissa voimme päivän mittaan huomioida lasta henkilökohtaisesti

- aamulla vastaanottaminen ja lapsen tervehtiminen nimellä sekä päiväkodista lähteminen
- perushoidon tilanteet, kuten vaipan vaihto, pukeminen, ruokailu, päivälevolle käyminen ja sieltä herääminen
- erilaiset tuokiot kuten aamupiirit ja muut kokoontumiset sekä pienryhmittäin toteutetut toimintatuokiot

Näissä tilanteissa myös lapset opettelevat kasvattajan avulla omista asioistaan kertomista, toisten huomiointamista, vuoron odottamista ja kuuntelemistaitoja. Luomme rauhallisen ilmapiirin, jossa jokainen lapsi uskaltaa osallistua. Tarvittaessa mahdollistamme osallistumisen käyttämällä apuna esimerkiksi kuvia, viittomia tms.

5.1.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri

Vehnätien toimintayksikössä pienryhmät ovat aktiivisesti toiminnassa aamupäivisin. Ryhmät suunnittelevat toimintaa porrastaen siten, että ulkoilut ja toimintatuokiot sovitetaan aamupäivään. Esimerkiksi kaksi ryhmää on ulkona ja yksi ryhmä sisällä. Iltopäivisin lapsilla on käytössä omakuva-taulu, jolla he varaavat itselleen leikin ja kaverit leikkiin. Lapset oppivat katsomaan, mitkä leikkitilat ovat vapaana ja kenen kanssa leikkii ja montako kaveria leikkiin mahtuu. Kaverit voi toisinaan valita myös yli ryhmärajojen. Kun leikit on sovittu ja aloitettu, leikkiä jatketaan mahdollisimman pitkään. Näin turvataan kaikille leikkirauha. Leikeissä hassuttelu ja luovuus on sallittu. Turvallisuuden takaamiseksi on sovittu yhteisiä sääntöjä esim. käytävillä juokseminen ja sohvilla hyppiminen on kielletty. Kaikille on samat säännöt ja rajat. Sääntöjen rikkomisesta keskustellaan

ja asiaa pohditaan yhdessä. Ristiriitatilanteet käydään läpi puhumalla ja tarvittaessa aikuinen ottaa tiukemman valvontaan, jos leikit eivät suju. Pienryhmätiloissa lapset saavat leikkiä vapaammin, mutta jos sääntöjä rikotaan, aikuinen ottaa leikit valvontaan.

5.1.3 Vehnätien toimintayksikön kiusaamisen vastainen suunnitelma

Kiusaaminen määritellään yksikössämme niin, että se on toistuvaa toiselle pahaa mieltä aiheuttavaa toimintaa. Tällainen toiminta voi olla fyysistä, psyykkistä tai sanallista. Fyysisellä kiusaamisella tarkoitetaan esimerkiksi lyömistä, potkimista, leikin sotkemista ja hiekan heittämistä. Sanallinen kiusaaminen voi esimerkiksi olla nimittelyä, lällättämistä ja asiatonta toisen henkilön kommentointia. Leikeistä poissulkeminen, kiristäminen, uhkailu, ilveily, sääntöjen muuttaminen ja selän takana puhuminen ovat psyykkistä kiusaamista.

Yksikössämme kiusaamisen huomaaminen ja siihen puuttuminen ovat aina kasvattajien vastuulla. Kiusaamisen ehkäiseminen on osa arkemme hyvää pedagogiikkaa ja turvallisen psyykkisen oppimisympäristön rakentamista. Kiusaamisen esiintymistä havainnoidaan, siihen puututaan ja lasten toimintaa ohjataan ja siihen osallistutaan jokapäiväisissä tilanteissa kuten leikeissä, ulkoiluissa ja siirtymätilanteissa. Kasvattajan osallistuminen leikkeihin ja muuhun toimintaan mahdollistaa muun muassa kiusaamisen aikaisen huomaamisen, joustavien vuorovaikutustaitojen opettelun kasvattajan johdolla ja ryhmän me-hengen vahvistumisen. Toiminnassa kasvattaja havainnoi muun muassa lasten keskinäistä vuorovaikutusta ja valtasuhteita.

Jokainen lapsi kokee kiusaamisen eri tavalla. Lapsen kokema huono kohtelu tai paha olo otetaan aina huomioon eikä sitä vähätellä. Vastuu jokaisen ristiriitatilanteen selvittämisestä on aina kasvattajalla. Varhaiskasvatusikäisillä lapsilla ei ole tarvittavia taitoja selvittää niistä itsekseen. Ensisijaisesti ristiriitatilanteet selvitetään osapuolten kesken keskustelemalla ja selvittämällä kummankin lapsen näkökulma. Yhdessä pohditaan, miten voisi toimia toisin ja pyydetään anteeksi.

Jos ristiriitatilanteet jatkuvasti toistuvat tai vaikeutuvat tietyissä tilanteissa tai tiettyjen lasten kesken, voidaan muun muassa rajoittaa lasten osallistumista leikkeihin tai muuhun toimintaan sovittuna aikana. Lapsia opetetaan sietämään toisia lapsia kasvattajan tuella. Yritetään saada aikaan positiivista muutosta. Lisäksi lasten kanssa voidaan lukea kiusaamiseen liittyviä kirjoja tai käsitellä asiaa draaman kautta esim. nukketeatterin kautta.

Vanhempien rooli kiusaamisen ehkäisemisessä ja siihen puuttumisessa on tärkeä. Päivähoidon ilmapiiriin tulee olla sellainen että kiusaamisestakin voidaan puhua avoimesti. Reilu ja rehellinen asioista keskusteleminen molempien osapuolten kanssa on tärkeää. Tämä mahdollistaa hyvän ja avoimen yhteistyön vanhempien kanssa. Lisäksi on tärkeää kertoa vanhemmille lasten leikeistä ja kaverisuhteista, niin vanhempien on helpompaa huomata, jos kaverisuhteissa tulee muutoksia. Myös yhteiset tapahtumat auttavat vanhempia tutustumaan toisiinsa.

5.2 Päivän kulku ja omatoimisuus

Lapsen päivälle on tärkeää selkeä päivärytmi ja samoina toistuvat rutiinit, ne luovat lapselle turvaa. Myös ennakointi on tärkeää, lapselle kerrotaan, milloin leikki pitää lopettaa ja mihin siirrytään seuraavaksi. Aamulla huomioidaan jokainen lapsi ja otetaan tarvittaessa sylin kautta päiväkotiin. Iltapäivällä kerrotaan päivän kulumiset. Tavoitteena on hyvin suunniteltu ja mahdollisimman kiireetön arki. Selkeät ja johdonmukaiset toimintatavat ja ohjeet ovat tärkeitä sekä aito läsnäolo lasten kanssa. Toiminnassa laatu on tärkeämpää kuin määrä, jotta voimme toimia kiireettömästi perushoidon tilanteissa ja leikeille jää aikaa. Huomioimme lapsen taidot ja kehitystason toiminnassamme. Joustamme tilanteen mukaan ja huomioimme turvallisuuden kaikissa tilanteissa.

Kannustamme ja ohjaamme lapsia omatoimisuuteen. Annamme lapsille tilaa ja aikaa harjoitella omatoimisuutta eri tilanteissa kuten pukemisessa, ruokailussa ja wc-käyntien yhteydessä. Huomioimme lapsen taidot ja ikätason sekä lasten herkkyyksikaudet. Kehumme ja kannustamme lapsia ja otamme heitä mukaan tekemään asioita. Lapset saavat tehdä mahdollisimman paljon itse ja tarvittaessa neuvotaan, ohjataan ja autetaan perushoitotilanteissa. Toistoja tarvitaan paljon ja aikuinen valvoo lasten tekemistä. Myös yhteistyö perheen kanssa omatoimisuustaitojen harjoittelussa on tärkeää. Kuunnellaan perheiden toiveita ja kannustetaan myös kotona harjoittelemaan samoja taitoja.

Päiväkodin ryhmillä on omat viikko ja päivärytmiensä, jotka muodostuvat ruokailuista, ulkoilusta, levosta ja toimintahetkistä. Viikko ja päivärytmi käydään lasten kanssa läpi jokaisessa ryhmässä aamupiirillä ja päivärytmi on kuvitettuna ryhmän seinällä tai ilmoitustaululla. Yhdessä käydään läpi, mitä tulee tapahtumaan ja päivittäin samana toistuvat rutiinit rytmittävät lapsen päivää.

5.2.1 Liikunta

Liikunta on keskeinen osa Vehnätien toimintayksikön arkea. Vehnätien päiväkodilla on hyvät puitteet liikuntaan, oma jumppasali ja urheilupuiston läheisyys. Kukkakedon päiväkotikiitos taas hyödyntää urheilutalon ja jäähallin vuoroja. Osalla ryhmistä on käytössä liikunnan vuosikello, johon on määritelty teemat ja välineet erikseen jokaiselle kuukaudelle. Osallistumme Nuoren Suomen liikuntatapahtumiin ja käytämme Nuoren Suomen liikuntamateriaalia apuna toiminnassa. Lisäksi osallistumme lähiympäristön liikuntatapahtumiin ja vauhtivarvas- ja pihaseikkailutapahtumiin.

Ulkoliikunnassa hyödynnämme lähiympäristön mahdollisuuksia kuten leikkipuistoa, urheilukenttää ja jalkapallokenttää sekä talvella luistelemme ja käymme pulkkamäessä. Lisäksi liikumme lähiluonnossa.

Opetamme lapsille terveellistä ja liikunnallista elämäntapaa ja kannustamme omaehtoiseen liikkumiseen kuten vapaat liikuntaleikit ja pelit ulkona ja sisällä. Vehnätiellä lapset saavat itsenäisesti yhteisesti sovitulla säännöllä ja pienissä ryhmissä leikkiä jumppasalissa. Lisäksi kannustamme lapsia kävelemään mahdollisimman paljon esim. lähiympäristön retket tehdään kävellen ja retkillä myös pienten annetaan kävellä mahdollisimman paljon välttämättä rattaissa istumista.

Kaikissa päiväkodin ryhmissä järjestetään ohjattua liikuntaa kerran viikossa, joko koko ryhmä tai pienryhmä kerrallaan. Lisäksi annamme lasten olla omatoimisia arjen askareissa ja esim. opetella tuolille ja naulakolle nousemista. Myös muuhun toimintaan ja siirtymätilanteisiin voidaan lisätä liikuntaa. Kuljetaan eri tavoin paikasta toiseen esim. hiipien, varpailla kävellen tms. Lisäksi sadepäivinä yritämme lisätä sisällä liikkumisen mahdollisuuksia.

Liikunnan tavoitteet:

- myönteinen asenne liikuntaan ja liikkumiseen
- antaa onnistumisen elämyksiä ja liikunnan riemua
- kehittää lapsen itsetuntoa, minäkäsitystä ja sosiaalisia taitoja
- tutustuminen omaan kehoon ja sen hallintaan
- monipuolisten perustaitojen oppiminen ja välineisiin tutustuminen
- tekemään yhdessä, auttamaan, luottamaan ja myös pitämään puolensa ryhmässä
- tuokiolla pyritään siihen, että jonottaminen ja odottaminen jää vähäiseksi
- liikuntavälineitä on riittävästi
- harjoitellaan noudattamaan yhteisiä ohjeita ja sääntöjä

Liikunnan sisällöt:

- ohjatut tuokiot, suunnitellaan lapsiryhmän mukaan
- perusliikuntataitojen oppiminen (käveleminen, juokseminen, kiipeileminen, heittotaidot, hyppiminen, keinuminen, konttaus, ryömiminen, pyöriäminen)
- liikkeen hallinta (suunta, aika, voima, taso)
- ohjaustapa voi olla ohjaajakeskeinen (annetaan ohjeet ja näytetään malli) tai lapsikeskeinen (oivaltaminen, lapset toimivat luovasti)
- musiikki- ja mielikuvaliikunta
- liikuntaleikit

5.3 Lasten leikki

Leikki on tärkeä osa lapsen arkea. Kasvattaja mahdollistaa lasten leikin päiväkodissa järjestämällä lapsille leikkiaikaa, tiloja ja leikkirauhaa sekä tarjoamalla ikä- ja kehitystason mukaisia välineitä ja materiaaleja. Kasvattaja auttaa leikin alkuun pääsemisessä ja on tukena leikkitilanteissa tarvittaessa. Opetamme lapsille, että leikkivälineillä on omat paikat, joista lapsi voi itse hakea leikin tai pyytää aikuiselta. Leikin päätyttyä opetamme lapsia korjaamaan tavarat omille paikoilleen. Osa lelujen paikoista on merkattu leikkiä kuvaavalla kuvalla esim. autot laatikkoon, jossa on auton kuva.

Tuemme pitkäkestoista leikkiä siten, että mahdollisuuksien mukaan leikin voi jättää paikoilleen ja jatkaa myöhemmin. Järjestämme myös leikkipäiviä, jolloin leikkiä ei katkaista esim. ohjatulla toiminnalla. Lapsella tulee olla mahdollisuus leikkiin päivittäin. Leikkiessään lapsi tutkii ja oppii, käsittelee tunteitaan ja kokemuksiaan sekä opettelee vuorovaikutustaitoja. Leikeissä lapsi oppii kieli- ja vuorovaikutustaitoja, toisten huomioon ottamista, sääntöjen noudattamista, ongelmien käsittelyä ja omien tunteiden säätelyä. Leikillä ja leikin avulla oppimisella on keskeinen sija toiminnassa.

Huolehdimme leikkirauhasta jakamalla lapset pienempiin leikkiryhmiin ja rajaamalla leikkitilan. Ohjaamme lapsia toisten leikkien kunnioittamiseen. Jaamme lapset leikkiryhmiin huomioiden lasten kaverisuhteet ja kiinnostuksen kohteet. Tarvittaessa kasvattaja auttaa leikkikaverin löytämisessä ja huolehtii, ettei kukaan jää tahtomattaan yksin. Kasvattaja ohjaa ja kannustaa leikkimään myös vähän vieraampienkin lasten kanssa ja löytämään yhteisiä mielenkiinnon kohteita.

Kasvattajat havainnoivat leikkiä ja kirjaavat havaintoja ylös saaden sitä kautta tietoa lapsesta, lapsen kehityksestä ja mielenkiinnon kohteista. Mahdollisuuksien mukaan kasvattaja on mukana leikissä rikastuttamassa ja mallittamassa leikkiä. Yhdessä voimme opetella esim. kauppaleikkiä. Muokkaamme leikkiympäristöä lasten ikä- ja kehitystason sekä kiinnostuksen kohteiden mukaan. Huomioimme leikkiympäristön rakentamisessa

turvallisuuden, virikkeellisuuden ja leikkivälineiden monipuolisuuden. Myös lasten toiveita otetaan huomioon ja lapsilla on mahdollisuus tuoda omia leluja päiväkotiin sovittujen sääntöjen mukaan esim. joissakin ryhmissä sovittu erikseen lelopäivä.

Lapset ovat itse askarrelleet dinosaurusten maan.

5.4 Oppimistoimintojen organisointi

Vehnätien toimintayksikön molemmissa päiväkodeissa lapset on jaettu pienryhmiin ja jokaiselle ryhmälle on nimetty oma vastuukasvattaja. Kukkakedon päiväkodissa toimitaan kolmen työntekijän tiimeissä, jotka muodostuvat kolmesta pienryhmästä. Vehnätien päiväkodissa toteutetaan pienryhmiä parityöskentelyinä, jossa kaksi pienryhmää muodostaa työparin.

Pienryhmätoiminta mahdollistaa rauhallisemman arjen, lisäksi tehokkaamman tilojen käytön ja kasvattajille paremman lapsituntemuksen. Ryhmän omaan kasvattajaan syntyy usein läheisempi kiintymyssuhde, mikä on tärkeää lapsen sopeutumisen kannalta etenkin pienten ryhmissä. Pienryhmä antaa lapselle paremman mahdollisuuden osallistua keskusteluihin ja tapahtumiin, sekä turvaa yksilöllisemmän kohtaamisen ja antaa lapselle mahdollisuuden osallistua päivän suunnitteluun. Pienessä ryhmässä on helpompi muodostaa kaverisuhteita ja yleensä parhaat ystävät löytyvätkin omasta pienryhmästä. Uusia taitoja ja omatoimisuustaitoja harjoitellaan pienryhmittäin. Myös leikkirauha on parempi ja melua on vähemmän pienessä ryhmässä, joka vähentää lasten levottomuutta. Kasvattaja havainnoi oman pienryhmänsä lapsia ja oppii tuntemaan oman pienryhmänsä lapset paremmin.

Pienryhmien toteuttaminen arjessa

- pienryhmillä omaa toimintaa aamupäivän ajan
- ruokailutilanteet samassa pöydässä pienryhmissä

- erityisesti siirtymätilanteet ovat tärkeitä tehdä pienissä ryhmissä, kuten wc-käynnit, pukeminen ja päiväunille siirtyminen
- pienryhmät ulkoilevat eri aikaa, näin esim. tilat saadaan paremmin käyttöön
- jokaisen ryhmän kasvattaja huolehtii oman pienryhmänsä tiedonkulusta ja yhteistyöstä vanhempien ja muiden yhteistyötahojen kanssa
- pienryhmän kasvattaja hoitaa perheen kanssa päivähoitoon liittyvät keskustelut kuten päivähoiton aloituskeskustelu, varhaiskasvatussuunnitelmat ja neuvolan kanssa tehtävä yhteistyö

Lisäksi varsinaisten nimettyjen pienryhmien lisäksi yksikössä voidaan jakaa lapsia pienryhmiin myös erilaisten tarpeiden ja mielenkiinnon kohteiden mukaan. Päiväkodissa voi esimerkiksi olla kielikerhoja ja leikkikerhoja, eri ikätasolle suunniteltua jumppaa tai muuta toimintaa tietyille kasvattajien valitsemalle ryhmälle. Lisäksi ulkona ja vapaissa leikkitilanteissa lasten on mahdollista jakautua yli ryhmärajojen erilaisiin pienryhmiin. Lapsia voidaan jakaa erilaisiin pienryhmiin myös huomioiden lasten mielenkiinnon kohteet ja toiveet. Erilaisten pienryhmien muodostamisessa voidaan hyödyntää kasvattajien omia vahvuusalueita ja saada henkilökunnan osaaminen myös muiden pienryhmien iloksi.

5.5 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

5.5.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Vantaan kaupungilla on yhteinen malli miten toimimme lasten kanssa, jotka tarvitsevat erityistä tukea kasvu- ja oppimiselle. Teemme yhteistyötä vanhempien ja tarvittavien yhteistyötahojen kanssa, jotta lapsen arki päiväkodissa sujuisi mahdollisimman hyvin. Kasvun ja tuen tarve voi olla tiedossa jo ennen, kun lapsi aloittaa päivähoitossa tai tarve voidaan huomata päivähoiton aikana.

Kasvattajat havainnoivat jatkuvasti lapsen olemista ja selviytymistä päiväkodin arjessa. Jos kasvattajilla tai vanhemmilla herää huoli lapsen jostakin kehityksen osa-alueesta, tarvitaan yhteistä keskustelua ja sopimista toimintatavoista. Tavoitteena on tuen tarpeen havaitseminen mahdollisimman varhain. Lapsen tuen suunnittelussa huomioidaan hänen vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteet. Lapsi voi tarvita tukea fyysisen, tiedollisen, taidollisen, puheen ja kielen kehityksen, tunne-elämän tai sosiaalisen kehityksen osa-alueilla. Lapset ovat erilaisia luonteeltaan, vuorovaikutustaidoiltaan ja kehitystasoltaan, joten tarvittavan tuen määrä ja laatu on aina yksilöllistä.

Lasten kasvun ja kehityksen tukeminen toteutuu päiväkodin arjessa suunnitellun pedagogiikan ja kasvu- ja oppimisympäristön keinoin. Kasvun ja oppimisen tukeminen varhaiskasvatuksessa jaotellaan yleiseksi, tehostetuksi ja erityiseksi tueksi, jotka muodostavat asteittain vahventuvat tukirakenteet. Yleinen tuki on ohjausta ja tukea, jota lapsella on oikeus saada päiväkotipäivän aikana ja siitä hyötyvät ryhmän kaikki lapset. Tällaisia tukitoimia ovat esim. pienryhmätyöskentely, kuvien käyttäminen toiminnan tukena, aikuisen osallistuminen

leikkitilanteisiin, erilaiset tuokiot kuten kieli- ja leikkikerho sekä yksilöllisempi ohjaus erilaisissa tilanteissa. Erityisen tärkeää on kasvattajan luoda hyvä, toimiva ja aito vuorovaikutussuhde lapseen sekä kannustava ilmapiiri.

Kaikista tukitoimista keskustellaan ja sovitaan yhdessä vanhempien kanssa. Konsultoiva erityislastentarhanopettaja käy tarvittaessa lapsiryhmissä ja tukee sekä ohjaa kasvatushenkilöstöä yksilöllisten ja pedagogisten tukitoimien suunnittelussa ja arvioimisessa. Hän tekee tarvittaessa yhteistyötä myös vanhempien kanssa.

Mikäli yleinen tuki ei riitä, käynnistetään toimenpiteet tehostetun tuen järjestämiseksi lapselle. Tehostettu tuki on yleistä tukea vahvempaa ja yksilöllisempää tukemista, joka suunnitellaan yksittäistä lasta varten. Se on säännöllistä ja päivittäistä. Tehostettu tuki voi sisältää myös rakenteellisia tukitoimia esim. ryhmäkohtaisen tai henkilökohtaisen avustajan. Tehostettua tukea tarvitsevalle lapselle tehdään tehostetun tuen suunnitelma yhteistyössä vanhempien, kasvatushenkilöstön, konsultoivan erityislasten-tarhanopettajan ja muiden lasta kuntouttavien tahojen kanssa esim. puhe- tai toimintaterapeutti. Tehostetun tuen suunnitelmaan kirjaan lapsen kasvu- ja kehitykselle asetettavat tavoitteet ja tukitoimenpiteet sekä seuranta. Suunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti.

Jos tehostettu tukikaan ei riitä, käynnistetään toimenpiteet erityisen tuen järjestämiseksi lapselle. Pääsääntöisesti nämä lapset ovat vaikeasti monivammaisia, kehitysvammaisia ja/tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevia lapsia. Erityistä tukea on mahdollista saada integroidussa ryhmässä, erityisryhmässä tai lapsella voi olla avustaja. Erityistä tukea tarvitsevalle lapselle laaditaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. Tehostetun ja erityisen tuen aloittamisesta ja lopettamisesta sekä rakenteellisesta tukitoimesta sovitaan alueellisessa kasvun ja oppimisen tuen työryhmässä.

5.5.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus

Lapsen identiteetille on merkityksellistä, että hänen omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa kuuluvat asiat näkyvät hänen arkipäivässään ja niitä arvostetaan. Lapsen kulttuurin ja kielen tukemisesta sovitaan yhdessä vanhempien kanssa ja varhaiskasvatuskeskustelussa käytetään apuna tulkkia. Vastuu oman kulttuurin ja äidinkielen kehittämisestä ja säilyttämisestä on ensisijaisesti perheellä. Tuemme lapsen mahdollisuutta oppia suomen kieltä toimiessaan muiden lasten ja aikuisten kanssa sekä rohkaishimme käyttämään myös omaa äidinkieltään. Kasvattajat syventävät eri kulttuurien tuntemusta olemalla kiinnostuneita ja osallistumalla koulutukseen.

Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

- arvostetaan ja kunnioitetaan perheiden erilaista kulttuuria ja tapoja toimia esim. ruokavalio, vaatetus, osallistuminen uskontokasvatukseen jne.
- uskontokasvatuksen pääpaino on kotona
- annetaan tietoa suomalaisesta varhaiskasvatuksesta ja tavoista, kuten ruoka, vaatetus jne.
- tasa-arvoinen lasten kohtelu sukupuoleen ja kulttuuristaan katsomatta, myös molempia vanhempia kohdellaan tasapuolisesti
- kannustetaan käyttämään rohkeasti omaa kieltä kotona perheen kesken sekä kerrotaan oman kielen ja kulttuurin merkityksestä
- päiväkodissa voidaan käyttää esimerkiksi erikielisiä tervehdyksiä tai toivotuksia, myös muu yhteistyö vanhempien kanssa lapsen omaan kieleen liittyen kuten tärkeiden sanojen merkityksen aukaiseminen
- keskusteluissa käytetään tulkkia
- osallistetaan perheitä, rohkaistaan tuomaan esim. kotimaan tavaroita, musiikkia jne. päiväkotiin
- molemmissa taloissa on oma monikulttuurisuusvastaava
- yhteistyökumppanina kirjasto, lasten omankieliset satutuokiot ja omankieliset ja – kulttuuriset kirjat
- yhteistyökumppaneina mm. alueellinen kieli- ja kulttuurikoordinaattori, S2-opettaja, puheterapeutit, tulkit, erityisopettajat, neuvolat
- hyödynnetään monikulttuuristen työntekijöiden osaamista ja kielitaitoa

S2-opetus

- kielikerhot viikoittain ryhmän tarpeen mukaan
- kuvat, kuvasanakirjat, sanasäkit, laulut, lorut, sadut, pelit jne. menetelminä
- kuvat ja viittomat tukena eri tilanteissa ja päivän tuttu kulku
- selkeän yleiskielen käyttö lasten ja vanhempien kanssa sekä toiminnan, eri tilanteiden ja leikin nimeäminen ja sanoittaminen lapsille
- selkeät ohjeet ja lyhyet lauseet
- kasvattaja tukee leikkiin osallistumisessa ja kannattelee sen kulkua
- avustaja takaa lapsen henkilökohtaisen ohjaamisen ollessaan ryhmässä
- pienryhmät rauhoittavat arkea ja helpottavat lasten taitojen havainnointia ja heidän osallistumisensa yhteiseen toimintaan
- lasten suomenkielen kehittymistä seurataan suomenkielen seuranta-lomakkeen avulla
- huomioidaan eri kulttuurit esimerkiksi YK:n päivänä ja erilaisilla teematapahtumilla muun muassa musiikin, vaatetuksen, satujen jne. avulla

5.6 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

5.6.1 Kestävän kehityksen mukaan toimiminen ja lasten opastaminen

Ympäristö ja luontokasvatus ovat osa arkea ja opastamme lapsia toimimaan kestävän kehityksen mukaan. Vehnätien päiväkodissa roskien lajitteluun on kiinnitetty huomiota jo talon perustamisvaiheessa. Lisäksi molemmissa yksiköissä on nimetty ympäristö- ja luontovastaava, joka tuo henkilökunnalle ajankohtaista tietoa koulutuksista ja tapaamisista.

Tapoja, joita käytämme kestävän kehityksen edistämiseksi:

- kasvattaja ohjaa ja opastaa arvostamaan luontoa omalla esimerkillä ja antamalla tietoa
- luonnon- ja kierrätysmateriaalien hyödyntäminen askartelussa ja muussa toiminnassa
- ohjataan lapsia kohtuulliseen vedenkäyttöön ja käyttämään säästeliäästi käsipaperia
- ohjataan valojen sammuttamisessa
- leluja ja muita välineitä kunnioitetaan ja pidetään ehjinä
- retkillä ei käytetä kertakäyttöastioita
- roskat kerätään talteen ja oma piha pidetään siistinä
- lähimpiin retkikohteisiin liikutaan kävellen
- lapset oppivat ymmärtämään ympäristönsä luonnon ilmiöitä, sekä miten he voivat itse vaikuttaa ympäristönsä tilaan ja viihtyvyyteen
- lapsille opetellaan lajittelua ja kierrätystä, Vehnätien päiväkodissa on omat roska-astiat erilaisille jätteille, lisäksi tehdään kierrätysretkiä säännöllisesti läheiseen kierrätyspisteeseen

5.6.2 Positiivisen luontosuhteen muodostumisen mahdollistaminen

Opetamme lapsia kunnioittamaan ja arvostamaan ympäristöään ja luomaan hyvän luontosuhteet mm. seuraavilla tavoilla:

- retket lähiympäristöön, Kukkakedon päiväkotia hyödyntää joen rantaa, Påkaksen kartanon puistoa ja Arboretumin puistoa sekä Helsingin Härkävaljakon puistoa ja läheisiä leikkipuistoja
- Vehnätien päiväkotia käyttää paljon omaa luonnontilassa olevaa takapihaa sekä pientä metsää ja lähellä olevaa luontoa ja peltoa
- Vehnätien päiväkodissa toteutetaan myös omalla pihalla luontokerhoja ja olemme istuttaneet pihaan esim. kukkia ja takapihalle marjapensaita
- retkillä ja pihassa toimitaan luontoa kunnioittavasti, mitään ei rikota, puita ja pensaita ei revitä, ei roskata luontoa

- pihassa ja retkillä yhdessä tutkitaan, keräillään, etsitään, ihmetellään ja havainnoidaan sekä liikutaan vaihtelevassa maastossa
- erityisesti vuodenaikojen vaihtelua ja sen tuomia ilmiöitä seurataan monin eri tavoin
- leikit luonnonmateriaaleilla ilman muita leluja kehittävät mielikuvitusta ja syventävät leikkejä
- luonnonmateriaalit mahdollistavat myös monenlaiset tehtävät ja pelit
- laulujen, lorujen ja satujen monipuolinen käyttö aihetta tukien

5.7 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

5.7.1 Esiopetuksen järjestäminen

Vehnätien toimintayksikössä järjestetään molemmissa taloissa esiopetusta, jos lapsia on riittävästi ryhmän muodostamiseen. Esiopetus perustuu opetushallituksen esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin 2010 ja Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelmaan 14.3.2011. Ryhmäkohtainen suunnitelma tehdään lapsiryhmän tarpeista lähtien sekä lisäksi huomioidaan vuosittain vaihtuva painopistetyöskentely.

KESKEISET SISÄLTÖALUEET ESIOPETUKSESSA:

Kieli ja vuorovaikutus

- sanavaraston laajeneminen
- ilmaisutaitojen kehittyminen
- kielellisen tietoisuuden herääminen
- luodaan pohja luku- ja kirjoitustaidon oppimiselle
- s-2 opetusta tarvittaessa

Matematiikka

- luodaan ja vahvistetaan pohjaa matematiikan oppimiselle
- myönteisen asenteen luominen matematiikkaa kohtaan
- päättelyä ja ongelmanratkaisua
- tietokonepelit (ekapelit) apuna matematiikan harjoittelussa
- lapsi aktiivisessa roolissa

Etiikka ja katsomus

- eettinen kasvatus sisältyy kaikkeen toimintaan ja on koko ryhmälle yhteistä
- kulttuurinen katsomuksellinen kasvatus kaikille yhteistä
- uskontokasvatus perustuu uskonnollisiin juhliin
- opetuksessa käsitellään suvaitsevaisuutta, oikeudenmukaisuutta, hyvántahtoisuutta ja huolenpitoa

Ympäristö ja luonnontieto

- vahvistaa elämyksellistä, kokemuksellista ja emotionaalista suhdetta luontoon ja muuhun ympäristöön
- lapsi aktiivisena toimijana (retket, omat istutukset jne.)
- integroituja teemoja

Terveys

- hygienia
- ruokatottumukset ja – tavat
- tunne-elämän terveys ja hyvä itsetunto
- levon merkitys

Fyysinen ja motorinen kehitys

- monipuolinen liikunta ulkona
- ohjatut liikuntatuokiot salissa/urheilutalolla
- liikkumisen riemu ja ilo
- hienomotoriikka kehittyy arjen toiminnoissa
- liikkumisen ja leikin avulla harjaannutetaan lapsen fyysistä ja motorista liikehallintaa ja perustaitoja

Taide ja kulttuuri

- tarjotaan erilaisia taidekokemuksia (musiikkia monin tavoin, kuvataide, elokuvat, teatteri)
- lapsi oppii arvostamaan omia ja muiden teoksia
- luovuuden riemua ja onnistumisen kokemuksia

Kasvatuskumppanuus

- päivittäiset keskustelut
- lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma (LEOPS) tehdään yhteistyössä huoltajien kanssa. Lapsi voi olla mukana osan aikaa.
- Es-Ko tiedonsiirto kouluun–lomake täytetään yhteistyössä huoltajien kanssa.
- huoltajilla mahdollisuus osallistua oppilashuoltoryhmän (OHR) kokoukseen oman lapsen asioita käsiteltäessä.

Yhteistyö muun varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa

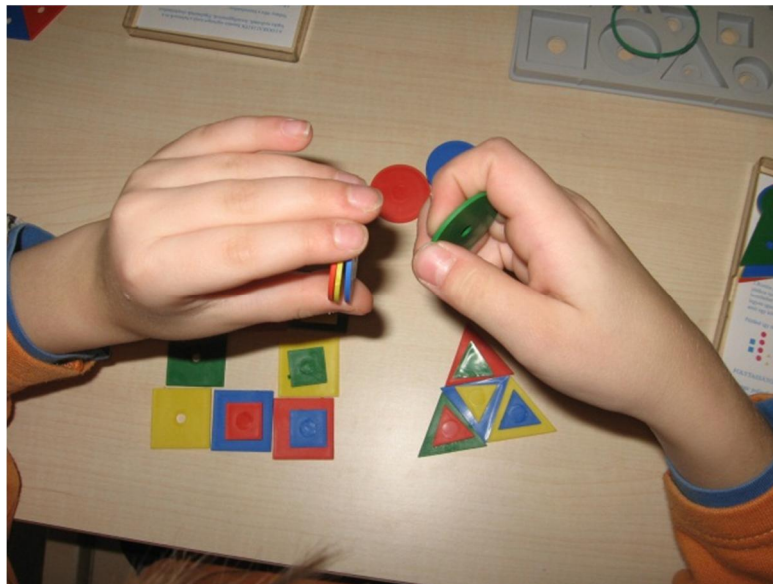
- yhteistyö lähikoulun kanssa koulun resurssien mukaan
- Es-Ko tiedonsiirtopalaveri
- liikkuvat päiväkodit= yhteisiä liikuntatapahtumia (Kukkakedon pk)

Esiopetuksen järjestäminen

- 4-6 vuotiaiden ryhmissä, joista eskarit jakautuvat esiopetustoimintaan
- esiopetuksessa käytössä pienryhmät, mutta työskentelyä harjoitellaan myös suuremmissa ryhmissä.
- keväällä jaetaan Vantaan kaupungin laatima todistus kaikille esiopetukseen osallistuneille.
- valmistavaa esiopetusta annetaan tarvittaessa niille maahanmuuttajataustaisille lapsille, joilla on siihen tarve ja oikeus, valmistavan opetuksen tarpeen arvioinnissa käytämme apuna kieli- ja kulttuuri-asioiden koordinaattoria (KIEKU)

Arviointi

- Toiminnan arviointia tiimissä päivittäin ja erityisissä tiimipalavereissa. Myös lapset arvioivat omaa toimintaansa.

6 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Päiväkodin henkilöstö koostuu moniammatillisesta osaamisesta ja eri koulutuksen saaneista työntekijöistä. Vehnätien toimintayksikössä työskentelee päiväkodin johtaja, lastentarhanopettajia, lastenhoitajia ja lasten tarpeiden mukaan erilaisia avustajia. Lisäksi on harjoittelijoita ja opiskelijoita. Esiopetuksesta vastaava lastentarhaopettaja vastaa esiopetuksen järjestämisestä.

Työyhteisön tehtävänä on tukea lasten oppimista ja järjestää turvallinen ja hyvä kasvatussympäristö. Jokaisella työntekijällä on vastuu näiden tehtävien toteuttamisesta. Työyhteisö tekee yhteistyötä lasten, muiden kasvattajien ja vanhempien kanssa. Joustamme ja muokkaamme toimintaamme tarpeen mukaan, jotta lasten turvallisuus tulee taattua päivän aikana.

Kasvattajat tekevät työtä työpareittain tai tiimeissä, joissa he tekevät tiimisopimuksen arjen asioihin liittyen. Lisäksi tiimeillä on tiimipalaveri kerran viikossa, työpareilla ei ole säännöllisiä viikkopalavereita, mutta niitä järjestetään mahdollisuuksien mukaan. Työparimallissa pidetään päätypalaveri joka toinen viikko. Esimies tekee tiimeille/työpäädyle tiimiarviointikeskustelun kaksi kertaa vuodessa.

Kasvattajat käyttävät osan työajastaan oman työnsä suunnitteluun ja arviointiin. Kerran vuodessa esimies pitää jokaiselle henkilökohtaisen kehittämis- ja arviointikeskustelun, jossa tehdään myös koulutussuunnitelma. Suunnitteluajan löytyminen arjesta on haaste ja sitä pyrimme kehittämään.

Koko talon yhteinen palaveri pidetään molemmissa taloissa joka toinen viikko ja siihen osallistuvat kasvattajat vaihtelevat niin, että jokaisesta ryhmästä on yksi mukana palaverissa, Vehnätiellä kaksi edustajaa molemmista päädyistä. Talon palavereissa käydään läpi ajankohtaisia aiheita ja sovitaan yhdessä työyhteisön asioista mm. työhyvinvointi. Päiväkodissa on sovittu yhteiset säännöt ja toimintaperiaatteet ja lisäksi tehty tarkemmin tiettyjä sopimuksia kuten yhteiset pihäsäännöt. Lisäksi edustuksellinen pedagoginen ryhmä koontuu tarvittaessa. Koko työyhteisö pitää vuosittain yhden kehittämispäivän, yleensä syksyllä.

7 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö

7.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet

Teemme paljon yhteistyötä eri tahojen kanssa. Tärkeimmät yhteistyötahot ovat perheen lisäksi erilaiset ammatilliset yhteistyötahot kuten konsultoiva erityislastentarhanopettaja, neuvola, lähikoulut ja muut päiväkodit sekä lasten kanssa työtä tekevät henkilöt kuten puheterapeutit, toimintaterapeutit, lääkärit ja hoitavat tahot kuten lastenlinna sekä lastensuojelu ja sosiaalitoimi. Yhteistyötahot tulevat lapsen tarpeiden mukaan. Lisäksi tarvittaessa käytämme tulkkia apuna keskusteluissa.

KELTO= Konsultoiva erityislastentarhanopettaja käy tarvittaessa päiväkodissa seuraamassa lapsiryhmän toimintaa. Hän keskustelee henkilökunnan ja vanhempien kanssa ja osallistuu lapsikohtaisten suunnitelmien tekoon sekä tukee lapsiryhmää. Kelto toimii myös yhdyshenkilönä muihin erityistyöntekijöihin esim. terapeutteihin, sairaalaan ym. ja kutsuu tarvittaessa koolle yhteistyöpalaverin, joissa myös vanhemmat ovat mukana.

KIEKU= alueellinen kieli- ja kulttuuriasioista vastaava koordinaattori, jota käytämme apuna monikulttuuristen perheiden kanssa. Hän voi tarvittaessa käydä arvioimassa lapsen suomenkielentasa ja tukemassa sekä opastamassa henkilökuntaa toimimaan monikulttuuristen lasten kanssa.

Neuvolan kanssa teemme yhteistyötä eniten ikävuositarkastusten yhteydessä. Ennen 4v. neuvolaa pidetään päiväkodissa HYVE- keskustelu, jossa arvioidaan lapsen vahvuuksia ja tuen tarvetta. Keskustelun pohjalta ja vanhempien luvalla täytetty tiedonsiirtolomake lähetetään neuvolaan. Tarkastuksen jälkeen neuvola palauttaa lomakkeen päiväkotiin täydennettynä. Näin saamme tärkeää tietoa lapsen kehityksestä ja siitä, miten voimme tukea lasta päiväkodin arjessa ja harjoitella niitä taitoja, joissa on vielä harjoiteltavaa. Tarvittaessa neuvola on yhteydessä vanhempien luvalla myös muissa lapseen liittyvissä asioissa.

Muita yhteistyötahoja ovat mm. seurakunta (joulu- ja pääsiäiskirkot, tuokiot päiväkodissa), kirjasto, urheilutalo, jäähalli, Vernissa, Pessi, Lumo, Raatikko, muut lasten teatterit, Nuori Suomi, Lasten luontokoulu ja urheiluseurat.

7.2 Hyvinvointityö ja oppilashuolto

Hyvinvointityö ja oppilashuolto kuuluvat kaikille kasvattajille ja sitä tehdään päivittäin eri tilanteissa. Oppilashuollon tehtävänä on lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen sekä niiden edellytyksiä lisäävä toiminta.

Oppilashuoltotyötä koordinoi moniammatillinen oppilashuoltoryhmä. Tähän kuuluvat päiväkodinjohtaja, esi-kouluopettajat, konsultoiva erityislastentarhanopettaja ja neuvolan terveydenhoitaja. Oppilashuoltoryhmä kokoontuu kaksi kertaa toimintavuoden aikana käsittelemään esiopetusryhmän hyvinvointia sekä kouluun menevien lasten asioita. Huoltajilla on mahdollisuus osallistua oppilashuoltoryhmän kokoukseen oman lapsen asiaa käsiteltäessä.

Koulun kanssa tehdään oppilashuollollista yhteistyötä keväällä EsKo-tiedonsiirtoneuvotteluissa. Esiopetusikäisten lasten huoltajien kanssa käydään arviointikeskustelu, jossa täytetään EsKo- tiedonsiirtolomake koulua varten. Tässä lomakkeessa kuvataan esiopetuksessa tehtyjä havaintoja lapsen taidoista ja valmiuksista. Näin lapsen tulevalle opettajalle välittyy tietoa lapsesta jo etukäteen ja saadaan jatkumo päivä-hoidosta kouluun.

7.3 Varhaiskasvatuksen viestintä

Viestinnän avulla voimme tuoda esille omaa toimintaamme ja tehdä päiväkodin toimintaa näkyväksi. Valokuvia päiväkodin arjesta laitetaan esille ja niitä voidaan kerätä myös lapselle omaan kansioon. Tärkein tiedottamisen muoto on päivittäiset kohtaamiset lapsen haku- ja tuontitilanteissa. Vaihdamme lapsen kuulumisia päivittäin. Vanhemmat soittavat tai laittavat tekstiviestillä tiedon esim. lapsen sairastumisesta tai muusta poissaolosta ja myös sähköpostia voi käyttää ei-kiireellisissä asioissa. Jaamme päiväkodissa erilaisia tiedotteita, osa on koko talolle ja osa ryhmien omia tiedotteita kuten syys- ja kevättiedotteet. Tiedotamme erikseen myös retkistä ja muista ajankohtaisista asioista. Käytämme tieto- ja viestintä tekniikkaa työvälineenä ja osa ryhmistä käyttää myös sähköistä tiedottamista esim. sähköpostin kautta. Myös lasten käytössä on opetus-käyttöön tarkoitettuja tietokoneita, joiden käyttöä harjoitellaan. Kirjoitamme myös muistioita esim. vanhempainilloissa sovituista asioista. Päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelma on vanhempien luettavissa ja ilmoitustauluille laitamme muuta ajankohtaista tietoa.

*Nyt muistellaanpa aikaa kun
päiväkotiseikkailun
alkoi sulla aika.
Siihen kuului ystävät,
sekä leikit veikeät
ja kasvamisen taika.*

*Kasvamista avittaa
sai nää kaksi asiaa:
syli sekä rajat.
Myöskin se, ett tykättiin
toisistamme aina niin
ja opittiin myös tavat:*

*"Anteeksi" ja "kiitos" on
aarteet sanavaraston
me josta ammensimme.
Muistot sekä opit nää
eteenpäin nyt kiidättää
sua armas kaverimme 😊*

Runo: Anja Laaksonen

Vantaa

Vantaan kaupunki
Sivistystoimi/Varhaiskasvatus/ Vehnätien toimintayksikkö

Vehnätien päiväkoti
Vehnätie 7
01370 Vantaa kaupunki

Kukkakedon päiväkoti
Vehkapolku 6
01300 Vantaa kaupunki
